

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій

16 червня 2021 року

Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги! Розпочинаємо засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Шановні колеги, сьогодні у нас 7 питань у порядку денному.

Питання перше. Щодо факту фальсифікації складання інтегрованого іспиту "Крок" та посилення контролю за проведенням іспитів у тестовому форматі.

Друге. Проект Закону про корінні народи України.

Третє. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання розроблення порядку присвоєння категорій і педагогічних звань педагогічним працівникам.

Четверте. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання розроблення порядку присвоєння кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічним працівникам (альтернативний).

П'яте. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про Червону книгу України" (щодо посилення охорони рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, занесені до Червоної книги України).

Шосте. Проект Закону про внесення змін до статті 15 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань" щодо спрощення вимог до оформлення документів, що подаються на державну реєстрацію Національною академією наук України.

І сьоме питання. "Різне".

Чи є у когось доповнення до порядку денного?

_____. У мене є пропозиція. Просили про корінні народи в кінець перенести, тому що там декілька комітетів. Якщо можна, на передостаннє, перед "Різним".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо буде в цьому потреба. Тому що у нас, наскільки я пам'ятаю, рішення підкомітету очевидне і єдине. Тому я не думаю, що в цьому буде проблема. Насправді, якщо буде потрібно, перенесемо.

Є ще додаткові пропозиції чи зауваження до порядку денного, колеги? Дякую.

Тоді прошу підтримати і проголосувати за порядок денний. Хто – за?

Бачу, Олександр Лукашев.

Бачу, Володимир Воронов – за.

Бачу, одноголосно. Одноголосно, колеги. Дякую щиро.

Переходимо до першого питання: щодо факту фальсифікації складання інтегрованого іспиту "Крок" та посилення контролю за проведенням іспитів у тестовому форматі.

Шановні колеги, ви всі пам'ятаєте і знаєте, що приблизно пару тижнів тому, на жаль, в Ужгородському національному університеті був зафіксований факт, коли замість студентів, які навчалися, іспит намагалися здати особи, які не мали права складати ці іспити, і намагалися це зробити за підробленими документами. Ці факти були задокументовані. Ці люди були, скажімо так, притягнуті до відповідальності, зараз з ними працює Міністерство внутрішніх справ. Через пару хвилин до нас доєднається заступник міністра внутрішніх справ і розкаже нам про це детально.

Але ми розуміємо, що це один із дзвіночків, скажімо так, який нас, м'яко кажучи, насторожив. І ми розуміємо, що факт, напевно, один із перших, скажімо так, який вийшов дуже назовні, але, вочевидь, не єдиний. Тому на початку цього тижня я мав можливість відвідати державний Центр тестування при Міністерстві охорони здоров'я, і ми поговорили дуже предметно в робочому такому варіанті, поговорили взагалі про факти, які були зафіксовані раніше, про ті спроби, які робляться студентами для того, щоб сфальшувати, власне, саме складення екзаменів, цих іспитів, кроків. І наша задача з вами... Зараз ми не дарма піднімаємо це питання і зараз запросили і директора центру, і Міністерство внутрішніх справ, і Міністерство охорони здоров'я, і Міністерство освіти і науки, і Державну міграційну службу, і службу якості освіти, і Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти для того, щоб... наша задача – зробити таким чином, щоб досягнути декількох цілей. По-перше, створити таке покарання, яке би не те щоб тотально унеможливило, але принаймні кардинально, радикально зменшило би кількість спроб. Наша задача – зробити максимально суворе покарання, і покарання для всіх: для тих, замість кого складають іспити, для тих, хто відповідає за проведення іспитів, і, звісно, для тих, хто буде намагатися за когось складати іспити або взагалі сфальшувати результати цих іспитів. Це дуже важливий момент.

І друге, що нам потрібно забезпечити, але ми про це поговоримо з Міністерством внутрішніх справ, зокрема, це, власне, невідворотність цього покарання. Тобто ми розуміємо, як то кажуть, корупцію не можна подолати, її можна лише очолити. Але можна насправді її, це не зовсім так, тому що насправді її можна зменшити майже до нуля. Через те наша задача – зробити так, щоб вартість спроби була настільки високою і настільки ризикованою для цих людей, щоб вони навіть не намагалися спробувати.

Це є питання, ми пам'ятаємо, ми декілька разів, колеги, з вами в парламенті піднімали: штрафи, наприклад, за п'янку за кермом. І вона вже дійшла до такого рівня, що справді кількість спроб стає меншою, тому що одного разу потрапити під покарання цілком достатньо для багатьох, для більшості людей для того, щоб зрозуміти, що наступного разу це вже ніколи в житті не буде відбуватися.

І от для цього, власне, ми всіх і запросили. І давайте підійдемо до цієї теми ґрунтовно. Тому що нам потрібно виробити спільні рішення і подумати над тим, зараз проговорити, як, що потрібно змінити в законодавстві, що потрібно змінити в нормативно-правових актах, якими способами ми можемо встановити покарання. У своїй сфері кожен з нас, зі стейкхолдерів, які працюють у цій сфері, може створити, скажімо так, скласти от у великий пазл, свою частинку, яка забезпечить стабільність системи, чесність складання іспитів і, власне, покарання, його невідворотність.

Якщо ви не заперечуєте, колеги, ми почнемо тоді з доповіді директора Державної організації "Центр тестування професійної компетенції фахівців з вищою освітою напрямів підготовки "Медицина" і "Фармація" при Міністерстві охорони здоров'я України. Будь ласка, Леся Володимирівна Олійник, вам слово.

Якщо можна, тільки давайте спробуємо вкластися хвилин в 10-15, щоб ми з усіма іншими встигли. Але, да, ми до вашої доповіді дуже ґрунтовно підійдемо. Прошу, Леся Володимирівна.

ОЛІЙНИК Л.В. Доброго дня всім! Перш за все хочу подякувати на надану мені можливість сьогодні озвучити ті проблемні питання, з якими Центр тестування намагається боротися майже щодня. На жаль, дійсно, принципи академічної доброчесності для нас не стали на сьогодні ще аксіомою життя. І на жаль, ми звикли до того, що в дитячому садочку батьки роблять якісь там вироби за діток, потім за них домашні завдання роблять у школі. А на сьогодні ми бачимо випадки, коли мати прийшла за доньку складати іспит в коледжі.

Тому хоч і неприємно про це говорити, але ми мусимо визнати, що академічна недоброчесність – це як ракова пухлина на тілі освіти. І якщо ми всі разом не об'єднаємося і не почнемо лікувати, то, на жаль, метастази вб'ють. Спочатку дозвольте буквально декілька слів сказати про Центр тестування. Дякую.

Центр тестування створений в 99-му році як державна організація для незалежного оцінювання здобутих під час навчання компетентностей здобувачів. Міністерство охорони здоров'я та Центр тестування стоїть на засадах академічної доброчесності і наша візія – це якісна вища освіта у галузі охорони здоров'я.

На сьогодні хочу звернути вашу увагу, що відповідно до Закону України "Про вищу освіту" атестація проводиться у формі ЄДКІ – єдиного державного комплексного іспиту. Відповідно до нормативних документів, зокрема постанови Кабінету Міністрів, наголошую, що саме проведення для спеціальностей галузі "Охорона здоров'я" ЄДКІ, тобто "Крок" наш, є обов'язковим незалежно від форм власності чи підпорядкування.

На сьогодні Центр тестування має сучасне приміщення з обмеженим доступом сторонніх осіб та постійним відеонаглядом. Центр тестування має сучасні прилади, зверніть увагу, це сканер, який сканує 3,5 тисячі бланків на годину. Точність сканування – 99,99 відсотка. Ми перейшли на сьогодні до позначок ручкою. Тобто ті маніпуляції, які були, на сьогоднішній день вже неможливі.

За поточний рік проведено 105 іспитів, у тому числі у зв'язку з запровадженням карантинних обмежень ще 34 додаткових складань для студентів, які не змогли прийняти участь через карантинні обмеження, та 17 повторних іспитів для здобувачів, які не склали з першого разу. Станом на сьогодні 85,5 тисяч здобувачів було зареєстровано на іспит з 38 університетів та 117 коледжів. Підготовлено 74 типи збірників тестових завдань. Відібрано для проведення 1,5 тисячі прокторів, залучено 800 представників Національної поліції.

Це порівняльна характеристика минулого і позаминулого років. Станом на 21-й рік ми ще не маємо повної аналітики, тому що червень місяць і липень місяць будуть тривати іспити. У період карантину нам вдалося забезпечити дотримання всіх вимог протиепідемічних заходів. Після кожного іспиту ми аналізуємо проведення. Маємо рейтинги вузів за якісними і кількісними показниками.

От, наприклад, зверніть увагу на цю ліву і праву картинку. Ліва картинка – це середні результати якісні. Червона лінія. Якщо норма – це 60,0 відсотків, то нижче – це

середній показник по вузу не досяг мінімального рівня. Ну, грубо кажучи, навіть трієчку не справилися. Права картинка – це кількісні показники. На жаль, ми бачимо, що деякі вузи 50 відсотків не складає іспит.

З метою виявлення проблемних питань центр тестування на початку року провів перше опитування. І надалі буде в кінці року, і постійно проводити опитування як викладачів, так і студентів щодо організації іспиту, щодо тестових завдань, щодо роботи прокторів, щодо корупційних ризиків тощо. Постійно працює як гаряча лінія, так і скринька довіри.

Результати складання іспиту "Крок 2" уже в цьому році. Хочу пояснити. "Крок 1" – це перше складання після третього курсу. Коли студенти складають теоретичні дисципліни. І "Крок 2" – це вже клінічні завдання. Тобто здобувач уже готується перейти до спеціалізації в інтернатурі.

На слайді бачите "Загальна лікарська підготовка", 18 травня цього року, українські, вітчизняні здобувачі та іноземні. Ось ми бачимо і середнє значення по складанню по закладу освіти, і відсоток. На жаль, є вузи, і 54 відсотки не склали, і середній показник теж менше допустимого рівня. Так само ось виведені по "Стоматології", 2 червня, про яке ми сьогодні всі говоримо. "Стоматологія" – як вітчизняні, так і іноземні здобувачі.

Карантинні обмеження, дистанційне навчання вплинули і на Центр тестування. Тому ми запровадили освітній модуль. В освітній модуль, який працює на сайті Центру тестування, завантажено 22 тисячі тестових завдань, так звані якірні запитання. Студент може з дому чи з комп'ютера, чи з мобільного телефону готуватися до іспиту. І дуже приємно, що, дійсно, ми побачили, це потрібно здобувачам, на сьогодні 1 мільйон 800 разів здобувачі заходили на модуль, готуючись до іспиту.

У 19-му році вперше ми зіткнулися з підркокою паспортів іноземних громадян. Це в Товаристві з обмеженою відповідальністю "Дніпровський медичний інститут традиційної і нетрадиційної медицини" 33 підробних паспорти іноземних громадян. Для нас це був шок. Тоді представники Центру тестування викликали поліцію, було зафіксовано, маємо на сьогодні протокол вилучення, на жаль, слідство триває до сьогодні.

Міністерство охорони здоров'я має принципову позицію щодо недопущення проявів академічної доброчесності. І Центр тестування, працівники Центру тестування в

цьому році здійснювали контроль за проведенням іспитів у Києві, Дніпрі, Одесі, Харкові, Ужгороді. На жаль, Харківський національний університет Каразіна, Товариство з обмеженою відповідальністю "Дніпровський інститут традиційної і нетрадиційної медицини", Міжнародний гуманітарний університет, Ужгородський національний університет – там були зафіксовані факти академічної недоброчесності. Спроби скласти іспит, використавши для цього сфальшовані паспорти.

У всіх випадках про дані правопорушення працівники Центру тестування викликали поліцію, фіксувалося, зараз тривають слідчі дії. Ми виявили різні моделі поведінки студентів. Наприклад, здобувачі намагалися скласти іспит "Крок", ми вже говоримо, з переклеєними паспортами. І це так ми говоримо. Ось бачите на слайді, коли поверху дійсного паспорта наклеюється інша фотокартка. Це було і в грудні минулого року – Міжнародний гуманітарний університет, так було і в Ужгородському національному, так і в Каразіна.

Є ще інша модель. Коли здобувачі шукають подібних, схожих до себе здобувачів. Ну, тут мама прийшла за доньку здавати, те, що я вам говорила, це коледж. Інколи, бачите, от навіть не схожі, просто з іншим паспортом. Паспорт дійсний, але людина інша. Такі здобувачі відповідно до порядку проведення іспиту отримують результат нуль – не склав.

Технічний прогрес іде вперед і, на жаль, ми бачимо, що іноземні громадяни приїжджають до нас і намагаються скласти іспити з вбудованими відеокамерами в гудзики сорочок, навушники, все, що завгодно. От зараз я вам хочу показати відео, де якісно спрацювали і поліція, і проктор, і заклад освіти. Тобто така ідеальна картинка, до якої ми прагнемо, як боротися з академічною недоброчесністю. Будь ласка.

Харківський національний університет Каразіна. Звук, будь ласка, включіть.

(Трансляція відеозапису)

Поліцейський сканує, я бачу, що детектор спрацював. Ось достають навушники. Проктор говорить, що якщо навушники, то має бути камера. Ось навушники дістав. Якщо є ці два прилади, має бути телефон. Візьміть телефон. Ось перевіряє поліцейський. Знову детектор спрацював, значить, має бути ще один телефон. Достав ще один телефон. Все рівно дзвенить. Ще один телефон. Ось, бачите, це та ідеальна картинка, коли всі якісно відпрацювали свої функції.

Коли не вдалося... Попередній слайд. Коли не вдалося пройти за підробним паспортом, коли не вдалося списати і так далі, студенти починають ось такі малювання. Вони заповнюють по чотири відповіді на питання, а відповідно до порядку має бути лише одна позначка. Якщо дві позначки, то це уже відповідь неправильна. Вони замальовують по чотири і потім говорять на апеляції: "Є ж, я ж там позначив одну із правильних, зарахуйте мені". Коли їм не зараховують, вони починають бунтувати.

От зверніть, будь ласка, на першу картинку. Можна там розібрати щось? От давайте так, чесно, ви б довірили здоров'я своєї мами чи своєї дитини отакому здобувачу, який так отримав диплом? Я, мабуть, би ні.

Але, на жаль, буває і по-іншому. Ось, подивіться, коли не спрацювала поліція, не спрацював заклад освіти. Не спрацював, можливо, проктор. Буковинський державний. Ось дівчинка. Вона тримає в руці телефон і вже пройшла сканування на заборонений предмет. Бачите, поліцейський відсканував і вона пройшла з телефоном. Ось вона спокійнесенько телефон цей поклала до кишені. Ось поліцейський сканує, працює детектор. Ось, бачите, він включений, а потім раз і виключений. І вже далі сканування буде йти з виключеним металодетектором. Потім все рівно телефони проктори наші знайшли і студентам були анульовані результати. Ось взагалі картинка цікава, студент тримає телефон в руках, він його не ховає, прямо з телефоном його сканують і він його спокійнесенько собі покладе в карман.

Під час іспиту обов'язково ведеться відеоспостереження. Це уже мої працівники відпрацювали і потім цим студентам були результати анульовані. Вони отримали нуль.

Ось теж студент, пройшовши огляд, бачите, ось він фотографує, а далі буде в навушниках чекати відповідь. Теж отримає нуль. Теж студент після, уже після огляду, ось бачите, почав писати іспит, тут проктор помітив, проктор підійшов до студента і сказав, що іспит закінчено. Послуга чого? Тест не складений.

_____. *(Не чути)*

ОЛІЙНИК Л.В. Наступний слайд, будь ласка. Якщо і ці всі варіанти не пройшли, отут уже спрацював не студент, фальшиво спрацювали, да. Оце уже підробка закладу освіти. Це коледж. Ось буквально два тижні тому коледж направив нам бланки відповідей. Ось світліший – це наш дійсний бланк, а червоніший – це підробний бланк. Вони нічого не знайшли кращого як відсканувати наш бланк і роздрукувати на фотопапері на кольоровому принтері. Не розраховували тільки одне, що внизу йдуть

реперні точки і міліметр в цих точках тоді сканер не сканує. Ми завантажуюмо повністю з сейф-пакета 50-60 бланків і потім сканер зупинився, сказав, вибачте, це не оригінальний бланк. Цим студентам також буде виставлений результат – нуль.

Ще одна схема фальсифікації – це були підробні сертифікати. Коли чи здобувачі, чи хто за ними стояв, сканували наші сертифікати, у фотошопі міняли прізвища і потім з такими сертифікатами здобувачі переводилися до інших закладів освіти. Зокрема ми виявили такі підробні сертифікати і коли реєстрували інтернів на "Крок 3". В Ужгородському національному університеті ми відмовили чотирьом інтернам в реєстрації на "Крок 3", бо виявилось, що кілька років тому вони не склали ще "Крок 2".

Центр тестування намагається з цим боротися. Ось введено в дію модуль перевірки автентичності отриманих студентами та лікарями-інтернами сертифікатів. Тепер вуз, якщо він добросовісний, коли переводить до себе здобувача, тримаючи в руках сертифікат, вуз може, зайшовши на сайт Центру тестування, перевірити його автентичність. Вводяться дані сертифіката, і база говорить про те, чи є такий сертифікат, чи ні, видавався він чи ні.

Станом на сьогодні майже 800 тисяч сертифікатів завантажено в нашу базу, починаючи з 2002 року і по сьогодні. Також введено новий бланк сертифіката, він іншого типу, має вже підвищену захищеність, математично згенеровану сітку, світить на ультрафіолет. І коли робиться копія сертифіката, висвічується надпис "копія".

На жаль, які б ми заходи не здійснювали, що б ми не робили, все рівно у нас є міжнародні... це не вберігає нас від міжнародних претензій. На минулому тижні ми отримали лист із посольства Туреччини. Нас запитали про 140 громадян Туреччини: чи складали вони іспит "Крок". Як ви гадаєте, скільки студентів зі 140 склали "Крок"? Аж двоє.

І от ми готуємо зараз відповідь посольству, що лише дві особи дійсно склали "Крок".

_____. Може, дуже складний екзамен?

(Загальна дискусія)

ОЛІЙНИК Л.В. Знаєте, якщо... далі більше я вам скажу. Коли ми побачили таку кількість цих громадян Туреччини, що вони не склали "Крок", нам стало цікаво, а яка ж доля цих студентів, яка їх академічна мобільність, де вони і що з ними трапилося.

Нас зацікавило, ми зайшли в ЄДЕБО і побачили. От наприклад, Сулугон Толга ЄДКІ не склав. Да, в нас у базі є, що він там не з'явився з поважної причини, але за даними ЄДЕБО, Міжнародний гуманітарний університет йому диплом видав. Серія, номер – все значиться в ЄДЕБО. Тобто людина отримала диплом без проходження атестації.

Велика частина студентів, які складали "Крок", були зареєстровані у нас, не склали. Але в базі ЄДЕБО їх взагалі немає в цьому вузі. От просто немає. Вони ніколи, за даними ЄДЕБО, в цьому вузі не навчалися.

Тут хочу сказати, що на сьогодні, на сьогоднішній день уже надалі такого не буде. Бо, дякуючи співпраці з Міністерством освіти і науки, впроваджено модуль ЄДЕБО. Тепер реєстрація тільки через ЄДЕБО. І далі маю надію, що все-таки буде працювати блокуюча функція. Поки центр тестування не вивантажив результати "Кроку", відповідно не спрацює система, і вуз не зможе замовити диплом. Це цей рік тільки. З минулим роком, на жаль, так.

Інше ще ми побачили, наприклад, той же Дніпропетровський інститут традиційної медицини, товариство з обмеженою відповідальністю. Вони зареєстрували на іспит 282 особи в минулому році при ліцензованому обсязі 60. Виникає питання.

Ви знаєте, сьогодні ми говорили. Одна знайома сказала, навіщо говорити про ці речі, ну, можливо, не варто, чи невже тобі не жаль тих дітей, які не отримують зараз дипломи? Жаль всіх. Але давайте зробимо таку елементарну математичну дію, кілька дій, так, приклад розв'яжемо. От дивіться, 60 відсотків – це мінімальний прохідний бал, щоб студент склав "Крок" і мав доступ до професії. Тобто ті, хто не склали, це набрали 50 відсотків, може, менше 50. У минулому році не склало іспити всього по Україні вітчизняних і іноземних студентів разом 9 тисяч 757 осіб. Це не багато, це близько 10 відсотків.

От дивіться, один лікар. Якщо він за день приймає 10 осіб. Врахуємо, що 5 осіб він успішно лікує, бо він все-таки на заняття ходив, щось чув, 50 відсотків якось правильних відповідей набрав, а 5 – помиляється. Так от, один лікар: 5 помилок в день, 22 робочих дні, 11 місяців робочих у році. Хай там один місяць відпустки. Беремо за 10 років роботи, небагато, за 10 років. Він може зіпсувати життя, здоров'я 12 тисячам людей. А помножимо на минулорічний обсяг несклавших студентів. Я повторюю, 9 тисяч 757 студентів. Це 117 мільйонів осіб. Я не готова взяти на свою душу такий гріх. Це дуже

багато людей. Так це ми взяли просто за єдиний минулий рік скільки осіб не склало. Я вважаю, що, дійсно, Центр тестування має бути отою перешкодою. Не може студент, який не має знань, отримати доступ до професії. Тільки так і не інакше.

Ми обговорювали дане питання і з Міністерством охорони здоров'я з нашим профільним, і з комітетом, і з службою якості освіти, і з Національним агентством забезпечення якості. Говоримо тільки про одне – має бути незворотність покарання як для закладу освіти, так і для здобувача, який намагається порушити закон.

Тому сьогодні наші пропозиції – це внести зміни до проекту Закону про...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Леся Володимирівна, якщо ви дозволите, я вас трішки перерву. Ми знаємо про пропозиції, вони в нас є і вони ввійшли в рішення, щоб ми просто не витрачали час.

ОЛІЙНИК Л.В. Добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В мене одне питання. Я чув про випадки і не поодинокі, принаймні чув про них, що студенти складають іспити в Україні, але фактично вони можуть не перебувати в Україні. Тобто коли, давайте уявимо зараз, прийшли люди за когось іншого складати, да. Якусь частину їх виявили і затримали, а якусь частину, вочевидь, ні. Чи хтось, чи ви можете перевірити, наприклад, чи ви співпрацюєте офіційно з міграційною службою, наприклад, чи з прикордонниками, щоб зрозуміти, вони принаймні кордон перетинали чи не перетинали? Бо я чув про випадки, коли люди не приїжджають взагалі в країну протягом всього терміну навчання, якимось чином примудряються отримати потім документи про освіту.

ОЛІЙНИК Л.В. Доведених фактів таких на сьогодні у мене немає. Минулого тижня ми тільки почали співпрацювати з міграційною службою. Зараз ми надали їм інформацію про студентів, як складали саме 18 травня і 2 червня, і чекаємо офіційну відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи можна теоретично ввести за правило умовно за день до іспиту перевірити тих, хто зареєструвався на іспит, щоб ми розуміли. Ви розумієте, ми тоді для себе самі побачимо червоні маленькі зірочки. Якщо нам міграційна служба чи прикордонники скажуть, що ці люди станом за день, на момент за день до іспиту не перетинали кордон України, вони не знаходяться в Україні, то це для нас підстава

перевірити просто. Це офіційно в'їхати, поїхати з рейдом і просто перевірити цих людей. Чи можна це теоретично зробити?

ОЛІЙНИК Л.В. За умови співпраці з ДМС так, я думаю, що можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас є представник Державної міграційної служби.

ОЛІЙНИК Л.В. В самих у нас такої можливості немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А в нас зараз є представник. Да, будь ласка.

СОКОЛЮК М.Ю. Доброго дня! Голова ДМС.

Це перевірка – це прикордонники, вони мають доступ до бази даних перетину кордону. Але в більшості випадків, про ті, що знаю я, це невеликий відсоток, а, напевно, певні випадки, їх, напевно, декілька лише, що особи не знаходились в Україні. І там була також підробка документів. Тобто основний фокус на те, що вони здають по несправжнім документам або підробленим документам.

Але в мене є деякі пропозиції, я потім, коли надасте слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

Леся Володимирівна, чи... Шановні колеги, чи в когось запитання до Лесі Володимирівни як директора Центру тестування?

Я розумію, що ви зараз співпрацюєте з Міністерством освіти і науки в частині ЄДЕБО і в частині доступу до... і маєте вже там свої функції в ЄДЕБО, які дозволяють вам контролювати деякі речі. З ким у вас недостатньо співпраці для того, щоб ми запропонували рішенням комітету або звернулися до Прем'єр-міністра? З ким у вас недостатньо співпраці, щоб ми її вам допомогли налагодити?

ОЛІЙНИК Л.В. Буквально за...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію... Вибачте, я так розумію, з прикордонними. Да, це буде непогано. З ким ще?

ОЛІЙНИК Л.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Колеги, чи є запитання до директора центру?

Тоді, з вашого дозволу, я надам слово заступнику міністра внутрішніх справ Антону Юрійовичу Геращенко. Але у мене є питання, якщо можна, одразу до Антона Юрійовича.

Антон Юрійович, ми зараз побачили в доповіді пані Лесі про те, що вже такі факти були в 19-му і 20-му році, і вони були зафіксовані, задокументовані. Було почато провадження. Але, принаймні за даними центру, немає результатів. Антон Юрійович, будь ласка, прокоментуйте і цю ситуацію, останню, і попередні, якщо можна, справи.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Я вітаю всіх членів Комітету з питань науки та освіти, всіх запрошених осіб. У мене така папочка, тут кожен такий кольоровий листик – це кримінальна справа по тим чи іншим правопорушенням під час здачі екзаменів "Крок" або ЗНО.

Починається перша ця... Перший листик починається з 15-го року, коли був зафіксований факт брутального втручання в центральну систему ЗНО. Ви, мабуть, пам'ятаєте, це було в засобах масової інформації. Коли група осіб, і вони були встановлені, передана справа в суд в 16-му році, вони просто брутально втручалися в систему. Підвищували окремим дітям бали за ЗНО, а тих дітей, які дійсно здали своїми знаннями, їх понижали. Біля 2 тисяч таких випадків було зафіксовано.

До речі, прокурором по цій справі був пан, який зараз очолює НАЗК, і дуже жорстко і чітко провів цю справу. Справу передано до суду. Але суд продовжується вже 5 років. Це відповідь на питання що коїться. Тому що поліція швидко з прокуратурою викриває той чи інший факт, готує документи, передає їх до суду. А далі в суді продовжується тягомотина, тяганина і таке інше.

Я можу сказати, щоб ви розуміли, приклад, моє особисте збурення. 31-го... Це не відноситься до теми нашого комітету, але щоб ви знали. 31 серпня 2015 року була кинута граната перед Верховною Радою. Це пройшло, скоро буде 6 років. Є відеозаписи... Загинуло чотири особи. На Верховній Раді, до речі, є пам'ятна табличка, знаєте, так? От 6 років буде в серпні – вироку немає. При тому, що є свідки, відео всіх... Немає. Це питання до судової системи.

Щодо інших питань. Можу сказати, що дуже добре, що сьогодні ваш комітет... І до речі, о 16 годині буде це ж питання розглядати і Комітет з питань охорони здоров'я. Підняв це питання, тому що брутальна історія, яка стала приводом для цього, це Закарпаття, де схоплені були за руку 20 студентів, які прийшли здавати медичний

екзамен "Крок" за інших 20 студентів, це брутальна ситуація. І я дуже вдячний вам, пане Сергію, за підняття цього питання. Тому що ми думаємо, що таких випадків дійсно більше ніж навіть ті, що перераховані тут у нас. Тиждень тому було знайдено два іноземних студенти, які здавали в Дніпрі також ці екзамени.

Але важливо, що зробити, на мій погляд. По-перше, повинна бути детально прописана процедура огляду документів у студентів, які прийшли давати іспит. Фактично, якщо це паспорт паперовий, то потрібно, вибачте, шкрябати нігтем і дивитися, чи не вклеєна фотографія, це досить просто. До речі, в Закарпатті саме таким чином один із викладачів побачив, що фотографія просто вже відклеюється. А?

_____. *(Не чути)*

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. А, особисто. А ви хто?

_____. *(Не чути)*

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. А, так прекрасно. Але ж вас не можна розмножувати, розумієте. Дивіться, тобто приїхав на Закарпаття заступник голови Центру всеукраїнського тестування і він побачив. А я ось думаю, що це коїться по всій країні постійно, тому що це є гроші. До речі, можу вас проінформувати, що особа, яка організовувала складення іспитів в Закарпатті, вона встановлена. Значить, брала по 500 доларів за організацію складення. От, дивіться, 20 людей прийшло по 500 – 10 тисяч. До речі, особам, які пішли здавати за інших студентів, обіцяли всього 100. Профіль такий непоганенький по 400 доларів за одну голову...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Юрійович, якщо можна, я одразу запитаю. Скажіть, будь ласка, хто в даному випадку понесе покарання?

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Покарання понесуть, значить, планується пред'явлення підозр і тим студентам, які дали свої паспорти, щоб за них здали, і тим студентам, які взяли і підробили чужі паспорти і пішли здавати, 40 осіб.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А в мене тоді питання, а організатор, він, я розумію, що це таємниця слідства...

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Ні, у нас є прізвища, все інше, але ж буде некоректно його назвати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, некоректно. А хто він, чи є він працівником університету?

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Наскільки я пам'ятаю, він студент цього університету. Можу сказати, скільки йому років – 22 чи 23. Такий собі Ілон Маск український. Можу так сказати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стартапер, да?

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Стартапер, да, можу так сказати. Зараз скажу, скільки йому років. Вибачте, хвилиночку. Ну, щось йому років 22, стартапер такий, да.

Тому наступне, що я хочу сказати. Значить, по-перше, повинна бути серйозна методика. Щодо паперових паспортів. Це, вибачте, шкрябати просто нігтями – раз. Покачуєте головою чи ні? Чи ви не згодні? А, згодні, да?

По-друге...

_____. Згоден, але є простіше.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Є простіша ситуація? А яка?

_____. Використання звичайної ультрафіолетової лампи. Вона показує відразу всі підробки і в закордонних паспортах, і у внутрішніх. Звичайна ультрафіолетова лампа.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Як дорого це буде коштувати і як можна швидко це зробити?

_____. 700 гривень.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. 700 гривень. Так давайте тоді наша міграційна служба передасть технологію використання дешевих лампочок для того, щоб перевіряти паспорти. Якщо це паспорти ID-карти, так, то, будь ласка, є технологія перевірки, тут є голограма і таке інше. Якщо сумлінно виконують свої обов'язки особи, які відповідальні за перевірку документів, жодна тварюка не пролізе. Все.

_____. Мабуть же, вони закривають очі на це.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Але ж, можливо, з цих 500 доларів там по 100 доларів було тим, хто ще закриє глаза.

ОЛІЙНИК Л.В. Можна я прокоментую? Відповідно до порядку проведення іспиту відповідальність за ідентифікацію особи несе заклад освіти. І коли наш проктор бачить, що підставна особа, що це не та особа, а декан говорить, ні-ні, це наш студент, коли запитуємо у одногрупників, це ваш одногрупник, це ваш товариш, а вони відводять очі, то тут ультрафіолет, мабуть, вже не допоможе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, ви кажете, несе відповідальність заклад освіти. А яку відповідальність несе заклад освіти? Він просто, ви маєте на увазі, що він має зобов'язання це робити?

ОЛІЙНИК Л.В. Да. В порядку проведення написано, така і цитата, так і написано: "Відповідальність за ідентифікацію осіб несе заклад освіти".

ГОЛОВУЮЧИЙ. От питання в тому, а яку відповідальність? Ми зараз про це поговоримо з Міністерством освіти і Національним агентством. В мене є ідея з цього приводу. Антон Юрійович, вибачте, ми перебили.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Да. Так от, я хочу додати. Тобто просто треба зробити так, щоб була тотальна перевірка осіб і перевірка тих, хто перевіряє студентів. Якщо цього не буде, то буде це продовжуватись, і мені жахливо навіть передбачати, скільки вже за ці роки студентів здали екзамени нечесно, що "Крок", що ЗНО. Тому що ЗНО – та ж сама ситуація, таке ж саме питання перевірки. Єдине, що при ЗНО у нас залучається поліція до охорони ЗНО, але не поліція повинна шкрябати нігтями або світити ультрафіолетовою лампою. Повинен Центр ваш тестування організувати це і контролювати це. Тому давайте ДМС передасть вам технологію простої перевірки паспортів, так, простої перевірки використання даних цих і все. І давайте перевіряти всіх, і будемо реагувати на все це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Юрійович, не пам'ятаєте, скільки плюс-мінус випадків було на ЗНО зафіксовано подібних?

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Саме тому, дивіться, злочинів, я ще раз кажу, звісно, більше, просто ніхто ж не інформує. Я ж не знав, що це особисто цілий заступник голови Центру освіти. Тому що в мене в документах якась жіночка повідомила, можливо, не на вас
(Не чути)

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Да-да, міграційну поліцію. Так от я до чого скажу, просто якщо чесна людина приїхала і перевіряла паспорти, от вони побачили, що 20 людей здавало нечесно. Так а він же не завжди буває.

Скільки місць для здачі екзаменів "Крок" було, людей? 50 чи 30 – скільки?

_____. А можна я прокоментую слова заступника міністра пана Геращенко? Насправді їх було 35.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. 35 місць. А, студентів більше, просто деякі...

_____. Насправді їх було 35 паспортів. Але так склалося, коли один із співробітників місцевої поліції...

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. А скільки всього здавали в той день екзамен?

_____. 120 осіб. Він почав, взяв паспорти, щоб подивитися, і 11 людей він відпустив. Коли наш співробітник почав піднімати гвалт, залишилося в аудиторії 2. І в інших аудиторіях разом було їх 24 – по протоколу їх фігурує саме 24, але насправді їх було 35.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Зрозуміло. Тоді давайте, може, потреба інше зробити: щоб були деякі уповноважені особи від вашого Центру оцінювання якості освіти, щоб саме вони контролювали в день здачі іспиту паспорти.

Тому що те, що ви кажете, і те, що мені казали в поліції, це факт того, що співробітники вузів вони є співучасниками, співорганізаторами цієї схеми. Студент отой, якому 22 роки, він просто займався тим, що він вербував тих, хто буде покупцем цієї послуги, вербував тих, хто прийде здавати. Але ще раз кажу, от ви самі кажете, що там була особа – викладач, який просто не дивився на це. Якщо б вас не було там, то, можливо, ці люди здали цей "Крок" і пішли б навчати лікувати людей, розумієте. Це жахливо. Тому давайте...

_____. Скільки центрів здачі "Кроку"?

_____. Можна я прокоментую зараз слова заступника міністра? Насправді нас усього в колективі 43 людини. Всіх ми, на жаль, не зможемо клонувати, але мені сподобалась пропозиція, яка вже сьогодні прозвучала, щоб ми об'єднали

зусилля – і Нацполіція, і міграційка, і ДМС – щоб ми об'єднали наші можливості і разом вирішили цю проблему. От тоді вона вирішиться.

Але, на жаль, лише ті співробітники, які працюють в Центрі тестування і іспит проводиться одночасно в один день по всій Україні, ми просто своїми ресурсами не зможемо закрити. Але тільки разом, об'єднавши всі зусилля і всі служби, тоді ми цю проблему вирішимо. Дякую.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Дивіться, якщо буде звернення від міністра освіти або міністра охорони здоров'я до Арсена Борисовича Авакова про те, щоб поліцейські залучалися до перевірки документів, і це буде врегульовано, унормовано і таке інше, і таке рішення буде прийнято, я проблем не бачу. Все ж таки це така робота, яка непостійна, це декілька днів в году потрібно визначити осіб, які будуть контролювати і, вибачте, шкрябати нігтями ці паспорти або перевіряти лампою, чи те, чи інше. Тому якщо ми це не зробимо, ми будемо отримувати тих лікарів, тих вчителів, які нічому не вчать і нікого не лікують.

_____. Я просто буквально два слова додам, що проблеми в цьому немає, оскільки графік складення іспитів, він затверджується МОЗ України на весь рік, тобто дати відомі заздалегідь.

_____. *(Не чути)*

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Да, а поки що я рекомендував би вам робити раптові перевірки, щоби ваші уповноважені особи виїжджали. Я так розумію, що це і була раптова перевірка в Закарпатті?

ОЛІЙНИК Л.В. Ми так і робимо. Сьогодні в нас раптовий виїзд був у Запоріжжя. Слава Богу, підроблених паспортів не виявлено. Ми так і робимо постійно, і будемо так робити. Власне, чому ми поїхали...

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Можливо, тому що в засобах масової інформації була широка інформаційна кампанія.

ОЛІЙНИК Л.В. Можливо. Чому ми поїхали в Ужгород? Тому що перед тим там був зірваний іспит. 18 травня писали іспит "Крок 2" "Медицина". Іспит був відтермінований на 5 годин. Чому? Вуз вирішив провести ПЛР-тестування для всіх

здобувачів, які писали в цей день іспит. Їх запросили в один хол, поставили, там робили тести, чекали результати. В результаті іспит почався за 5 годин, через 5 годин, вірніше, коли уже вся Україна іспит закінчила. Для чого це робилося, мені важко сказати. Можливо, чекали буклет, коли буде відкритий, не можу сказати. Закінчився іспит, ми перевірили і побачили високі результати. І ввечері я сказала своїм заступникам, ще працівникам: так, збираєте речі, їдете в Ужгород і перевіряєте. Для вузу, для всіх це... ніхто про це не знав. У мене навіть працівники Центру тестування не знали, що їхні колеги поїхали в Ужгород. Ми думали, що будуть іноземні студенти з переклеїними паспортами, ми не очікували, чесно вам кажу, такого з нашими вітчизняними студентами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Юрійович, все?

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Я вже все сказав, що ми готові будемо, якщо буде офіційне звернення від Міністерства освіти і Міністерства охорони здоров'я, тоді буде прийматися рішення вже на державному рівні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Леся Володимирівна, скажіть, будь ласка, коли у вас наступні іспити в країні заплановані "Крок".

ОЛІЙНИК Л.В. 22-23 червня, 29-30 червня і весь липень перескладання.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. А скільки всього абітурієнтів повинні цього року складати "Крок"?

ОЛІЙНИК Л.В. Всього зареєстровано 85 тисяч, це на весь рік. Не абітурієнтів, а здобувачів. Є іспити, які більш масштабніші, менш масштабніші. Якщо ми говоримо про медицину, це одночасно 12 тисяч здобувачів складає іспит. Сьогодні "Фармація" невеличкий був іспит, невелика кількість здобувачів.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Тобто треба прошкрятати 80 з чимось тисяч паспортів для того, щоб...

ОЛІЙНИК Л.В. Уже кінець року, тому менше.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Менше, добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

З вашого дозволу, піднімала руку, хотіла взяти слово пані Ірина Микичак – заступник міністра охорони здоров'я. Якщо можна, будь ласка. Тільки вас не чутно. І все одно не чутно.

МИКИЧАК І.В. Чути мене?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, тепер чути. Да, будь ласка.

МИКИЧАК І.В. Доброго дня, пане Сергію! Доброго дня, шановні члени комітету і колеги-представники з міністерств і відомств! Ми також дуже вдячні за те, що комітет і освітянський наш профільний підняли це питання, оскільки Міністерство охорони здоров'я впродовж всього часу, принаймні що я тут працюю чи чуть більше року, постійно стикається з проблемами здачі "Крок". Ще працюючи в області, я також неодноразово відчували ці історії і знаю багато пригод, рівно як шановний заступник міністра внутрішніх справ, про фальсифікацію і тому подібне, і про різні, так би мовити, організаційні технології, які працюють в різних медичних університетах.

Судячи з тієї, я би сказала, агресивної кампанії, яка сьогодні є по відношенню до Міністерства охорони здоров'я і, зокрема, до мене як профільного заступника це фактично така спам-кампанія, всі меседжери, телефон, електронна пошта – все в зверненнях, погрозах від студентів-іноземців, і вже тепер і від наших студентів, про те, щоб ми невідкладно, терміново знизили прохідний бал "Крок". Бажаючих фальсифікувати точно є дуже багато.

Міністерство охорони здоров'я не буде знижувати прохідного бала. Як колега моя директор Центру вже про це сказала, що це означає: насправді 55 балів чи 60 балів – це є трошки більше трійки, якщо перевести на 5-бальну оцінку.

Я чітко знаю, оскільки сама пройшла це тестування пробне на цьому тренажері, що той, хто принаймні мінімально вчився в університеті, навіть через багато років знання зберігаються, і може абсолютно спокійно здати на рівні 70 відсотків. Тобто наші студенти не хочуть навчатися, є частина таких, не можу про всіх, звичайно, стверджувати. Тому Міністерство охорони здоров'я, повторюю, знижувати прохідний бал не буде. Ми посилюємо інституційну спроможність Центру тестування. Я думаю, пане Сергію, ви мали змогу переконатися на Герцена, в яких умовах зараз Центр працює. Ще півтора року назад у них зовсім не було таких умов.

Ми намагаємося ще збільшити приміщення для того, щоб були всі можливості для роботи і персоналу, і підготовки прокторів, і збільшення команди прокторів, дуже якісної команди, експертної команди. Тому що якість освіти – це в тому числі і хто оцінює здобувачів освіти і за якими критеріями оцінюються.

Ми вважаємо, що зможемо подолати цю проблему, коли дійсно будуть дуже чіткі і зрозумілі правила. Тобто на вході, і це точно спільно з Нацполіцією, тому я вдячна пану Антону за цю ініціативу, тобто готовність нами разом відпрацювати. Ми буквально завтра-післязавтра офіційно звернемося до pana міністра Авакова, тому що це дуже важливий цей вхідний контроль.

Далі, ми вважаємо, що нам необхідно відпрацювати механізм здачі "Крок" не в рідних стінах університетських, а все-таки наближено до ЗНО. Тобто щоб не було, мінімізувати вплив університетів. І до речі, що стосується Закарпатського національного медичного... національного, перепрошую, університету, не медичного. Мені дуже прикро, що така історія є в цьому університеті, тому що мені здавалося, що це високий і достойний університет, директор відомий нейрохірург, але насправді ще до "Крок" ми мали спробу, коли шляхом такого зайвого, так би мовити, тестування на ПЛР намагалися також зірвати "Крок", тобто продовжити сесію, отримати доступ до буклетів, які вже почали працювати в інших університетах. Ця спроба була зупинена Центром тестування, і все відбулося згідно закону.

Наступне, що важливо є і яким чином складається "Крок" в університетах, тобто, хто має доступ до студентів, хто готує студентів, як готує студентів. Тому вся ця внутрішня, так би мовити, політика доброчесності академічної, ми зараз заслухали всіх абсолютно ректорів і особливу увагу звернули на ці речі. І нам також важливо є, щоб в результати складання "Крок", коли проявляються чи виявляються такі факти, кожен керівник вищого навчального закладу чітко розумів свою відповідальність. Тобто якщо є такі ситуації, значить, хтось має нести не тільки кримінальну відповідальність, а хтось має

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Так є пропозиція. Є пропозиція. А давайте звільнимо когось в цьому університеті.

МИКИЧАК І.В. Я про це і говорю.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. От давайте, це ваше повноваження.

МИКИЧАК І.В. От хтось має бути звільнений.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Все. От обов'язково тільки. А? Так давайте в МОЗ звільнимо. Тому що не може так бути, що людина винна і нікого винних немає. Все.

МИКИЧАК І.В. Так, пане Антоне, я абсолютно з вами згодна. Всі знають, що так будемо їхати далі. І в нас були спроби фальсифікації масові в Івано-Франківському медичному університеті – nereєстрація в ЄДЕБО, в тернопільському університеті, тобто це постійно. Коли МОЗ ініціював... До речі, масова практика в недержавної форми власності університету, значить, як мінімум позбувати акредитації, ліцензії. А окрім того, треба звернути також увагу на процес, який відбувається. Ми ініціювали об'єднання Харківської академії післядипломної освіти. Я не буду оповідати всі історії і як зі здачі "Крок", це є розпорядження Кабінету Міністрів, і зараз є 10 судових процесів, 10 звернень народних депутатів, що такий унікальний, неповторний післядипломної освіти, не можна рухати. Аналогічно чекаємо ситуацію по Запоріжжю. Тобто якщо ми будемо давати можливість так працювати і далі, то ми будемо мати такої якості лікарів. Тому ми просимо підтримки...

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. В мене пропозиція є. В мене є коротка пропозиція. Дивіться, поліцію залучати в нас завжди люблять, але все ж таки є особи, які безпосередньо відповідають за організацію перевірки документів. Це саме ректори вузів чи МОНу, чи МОЗу і таке інше. Тоді давайте зараз, щоб був лист по вашій лінії пана Віктора Кириловича, по лінії МОНу пана Шкарлета з попередженням, що якщо будуть виявлені випадки про те, що будуть підроблені екзамени, то тоді будуть всі види відповідальності: карна, дисциплінарна. Але ж я все ж таки згадую про те, що у нас же ж повна самоуправність вузів і що ректора сьогодні звільнити фактично ж не можна, тому що прийнятий був 14-го року закон, за яким їх обирають, і вони можуть царювати скільки хочуть. Які можна заходи впливу, до речі, мені цікаво...

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене є ідеї з цього приводу, Антон Юрійович.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Тут потрібно щось робити, тому що, дивіться, просто це якась кормушка, тому що хтось дійсно заробляв, не тільки той студент зібрав людей, а був той, хто закривав очі на це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Ірина, будь ласка, продовжуйте. Чи все?

МИКИЧАК І.В. Ні, я завершую. Так, дякую. Я підтримую абсолютно пана заступника міністра.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Ірина.

Перед тим, як ми перейдемо до обговорення, я би хотів попросити ще декілька людей, щоб висловили свої думки. Напевно, давайте попросимо Голову Державної міграційної служби. Максим Юрійович мав ідеї, як це можна попереджувати надалі.

Будь ласка, Максим Юрійович.

СОКОЛЮК М.Ю. Дякую.

Шановні народні депутати, шановні присутні, ця історія не нова, я декілька раз спілкувався з МОНОм з пропозиціями як це зробити. І те, що я бачу в рішенні, в проекті рішення комітету, це не потрібно.

По-перше, те, що написано, щоб дати доступ держустанові до ЄДДР – це проблематично з точки зору організації, і в тому числі технічної, і вартості такої послуги. Чому? Канал зв'язку захищений шифратором і я так розумію, що це не одне місце в Україні, а їх багато. Це дуже дорого. І кожного місяця сплачувати абонплату за канал зв'язку. І в нашій системі працівник, який буде щось звіряти, він не побачить нічого іншого, чим те, що є в документах іноземців.

Для мене здивування, чому до сих пір в списках на іспит немає фотографій. Вони ж повинні бути в системі. Тобто коли взяли студента на навчання, потрібно в системі – і в загальній системі, в системі вузу – щоб була його фотографія, кожного року її оновлювати.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Я перепрошу, але ж в Закарпатті саме вклеїли фотографії.

СОКОЛЮК М.Ю. В паспорт, а я про списки на іспит. І це ж дуже просто: є затверджені списки, є роздруківка фото з системи, воно кожного року оновлюється. Багато років пройшло і це не зробили. Це просто зробити і це працює.

З іншого боку щодо підробок. Підробки кустарні, вони дійсно виявляються звичайною ультрафіолетовою лампою. Я рекомендую брати ті, які зараз є на ринку для перевірки валюти. Тому що будь-які персональні такі, дуже маленькі, вони там 100-200 гривень коштують, вони нормально не працюють. 700-800 гривень коштує звичайна

ультрафіолетова лампа, яка має щілину, засунув документ. Усі плями, вся переклейка фотографії буде відразу видна.

Є можливості підробок саме ідентифікаційних карток, а є... карток українських я ще не бачив, але те, що я бачив, це назвати підробкою – це не підробка, це так, спроба підробки. Воно також у лампі, її буде видно. Але є ще простіший момент. І застосування цього – це на рішення держустанови, на рішення вузів.

Звичайний рідер. Більшість іноземних паспортів зараз є біометричні, вони є зчитані. Також у іноземних студентів повинні бути посвідки, і посвідки в Україні вже багато років також біометричні, дуже багато років вже біометричні. Ви можете зчитувати звичайним рідером, який коштує 1 тисячу 100 гривень. І іноземний паспорт: а фотографію в чіпі вони не підроблять, і побачите це. З іншого боку... може зчитати посвідку. Я не знаю, чому іноземні студенти щось здавали, не пред'являючи посвідку, тому що посвідки пластикові, вони також захищені, так само, як ID-картка.

Наступний крок. Ви можете використовувати звичайні веб-камери. Тобто спочатку особа приходить до столу, де перевіряють ці документи, і там працює веб-камера. І якщо поєднати зчитувач, звичайний дешевий зчитувач з дешевою веб-камерою, зчитати фотографію з паспорта, те, що ви казали, що дійсно іноземці – Азія, це Китай, Індонезія, та ж сама Індія – вони є дуже схожі один з одним. І зазвичай нам, європейцям, дуже важко їх розрізнити, але система їх розрізняє і дуже успішно.

Звичайна веб-камера, зчитувач, зчитали з паспорта, зчитали з посвідки, і веб-камера автоматично порівняла. Більш того, ви цю інформацію можете залишити у себе в системі, хто здавав іспит, і підписати цифровим підписом, і залишити у себе в системі. І ті, хто будуть потім це перевіряти, є, будь ласка, особа приходила. Можна ще більше занурюватись в ідентифікацію, брати у них відбитки пальців. Але я вважаю, це непотрібно. Звичайної фотографії, порівняння буде більш ніж достатньо, це дуже дешево коштує. Про доступ. Я вважаю, що от в рішенні це можна поміняти, тому що можна працювати, але ви, коли побачите гроші і як це буде застосовуватись, я не бачу в цьому сенсу.

Що стосується відповідальності. Зараз депутати, і прошу вас також підтримати, в першому читанні прийняли посилення відповідальності. Саме за цією статтею відкрита кримінальна справа 358 частина третя по підробці документів. Я вважаю, що там ще є шахрайство з іншого боку. Я не знаю, чи відкрита ще справа по шахрайству, але там

буде посилено відповідальність. Зараз відповідальність починається з штрафу в 850 гривень. Це ні що. Тут до студентів може Нацполіція також ставити питання, вуз ставити питання про відрахування, а ми з радістю їм скасуємо посвідки, і вони поїдуть додому. Нацполіція також може нам надіслати подання про скасування їх посвідок на підставі, що вони приймали участь у підробці і в шахрайстві. Це по іноземцям. Напевно, все. А що стосується проекту рішення "п'ять п'ять", опрацювати з держустановами по нашим пропозиціям, будь ласка, у будь-який час я підключусь. Я вже два рази це розповідав. Ну, майже те саме, ну, ще раз. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже. Даваймо перейдемо до Міністерства освіти і науки. Пан Андрій Вітренко – виконуючий обов'язки міністра на сьогодні.

ВІТРЕНКО А.О. Доброго дня, Сергій Віталійович! Доброго дня, шановні депутати, шановні колеги! Дякую вам за запрошення. Дійсно, питання є дуже серйозним, питання є, скажімо так, це питання іміджу української освіти в світовому просторі. І порушення такі, які були виявлені під час складання цього іспиту, вони є безпрецедентні. І це дуже, скажімо так, дзвіночок такий для системи української освіти, яка звикла до викликів, але з таким викликом ще не стикалася.

Відповідно ми дійсно співпрацюємо з Центром оцінювання при Міністерстві охорони здоров'я і ввели цей запобіжник, який не може видати... Коли в 2019 році була проведена ідентифікація осіб, які складали іспит "Крок", Міністерство освіти і науки виявило, що багато цих осіб, які отримали диплом, цей іспит не складали. Тому була розроблена спеціальна система в співробітництві з Центром оцінювання Міністерства охорони здоров'я, яка блокує видачу диплома про вищу освіту, якщо людина не складала іспит "Крок". Цей модуль вже працює і видача таких дипломів, вона не є можливою. Дійсно це питання, але ж питання, на нашу думку, воно є більш комплексним.

Перше питання – це якість освітньої програми. Чи має право існувати і бути акредитована освітня програма, якщо там виникають такі от випадки. Це вже питання до Національного агентства забезпечення якості вищої освіти і це їх компетенція оцінювати якість такої програми і в приватних, і в державних закладах вищої освіти.

Друге. Дійсно, що стосується проведення процедури іспиту. От як показало ЗНО, і Антон Юрійович це питання підтвердив, що на початку були деякі справи, які про фальсифікацію результатів ЗНО. Зараз ми проводимо більше 1 мільйона тестувань. В

цьому році було 1 мільйон 700 тисяч тестувань, і таких випадків не було зафіксовано, порушень.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. *(Не чути)*

ВІТРЕНКО А.О. Ні, я не стверджую, що їх немає, але от раніше вони були, вони були зафіксовані, а зараз система відпрацьована. Може, треба змінити і систему проведення цього іспиту. Ми готові включитися...

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. *(Не чути)*

ВІТРЕНКО А.О. Я згоден абсолютно з вами і підтримую вашу думку, і думаю, що немає, скажімо так, межі досконалості і можна покращити і перевірку документів не лише на іспитах "Крок", а й на зовнішньому незалежному оцінюванні.

Друге питання. Єдиний державний кваліфікаційний іспит і "Крок" як частина цього єдиного державного кваліфікаційного іспиту – це вимога часу, це покращення якості української освіти, і він має бути. Ми дійсно отримуємо, і Сергій Віталійович, Юлія Миколаївна, колеги з Міністерства охорони здоров'я, я отримую величезну кількість цих повідомлень, особливо від іноземних студентів знизити прохідний бал. Ні, цього робити не можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що його можна підвищити насправді.

ВІТРЕНКО А.О. Да, це буде слухна ідея.

Щодо, до речі... *(Загальна дискусія)*

Да, перші студенти, які, скажімо так, били на сполох – це іноземці. Що зроблено для іноземців. Сьогодні на засіданні Кабінету Міністрів України у співпраці з Міністерством внутрішніх справ, Державною міграційною службою, Міністерством цифрової трансформації було прийнято Постанову Кабміну про єдину міжвідомчу державну електронну платформу навчання іноземців в Україні. Тобто положення було сьогодні затверджено на засіданні Кабінету Міністрів. Я думаю, що це буде сприяти тому, що будуть оці посередники, які ведуть своїх студентів, починаючи зі вступу і закінчуючи до "Крок", організовують ці всі злочинні схеми, вони будуть позбавлені свого впливу саме на студентів. Відповідальність. Міра відповідальності, я також підтримую цю тезу, має бути, відповідальність має бути посилена. Ми проводили аналіз.

Наприклад, в Сполучених Штатах Америки, якщо тебе було викрито при якихось шахрайських діях протягом екзамену на медичній спеціальності, ти довічно позбавляєшся права отримати медичну ліцензію в Сполучених Штатах Америки. Це була би чудова ідея і для України. Чому ні?

І тому, скажу відверто, враховуючи якість навчання в Україні, враховуючи її вартість і отакий запобіжник для шахрайських дій, я думаю, що це покращило би конкурентні переваги української медичної освіти на світовому ринку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Андрію, якщо можна, в мене одразу запитання. В даному випадку, давайте розглянемо конкретний випадок. За студента Х, за мене, наприклад, прийшов здавати якийсь інтерн мій перший "Крок", його щойно в університеті спіймали з підробленим паспортом. В даному випадку, наскільки я розумію, покарання отримає, Антон Юрійович, поправте мене, якщо я не правий, той студент, який, власне, був спійманий з підробним документом, тобто інтерн, який прийшов складати за мене.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Планується ... пред'явлено підозру і 20 студентам, які надали свої документи, щоб за них здали, і тим студентам, які пішли здавати. Зараз всі документи, паспорти передано на експертизу. Нам потрібні висновки експертів, що це дійсно паспорт, в який спеціально вклеювали фотографії. І ще одна особа, яка організатор.

Але я думаю, що... я вже зв'язався з керівником поліції Закарпатської області і дам вам його координати, щоб ви зв'язалися, дали ваші покази. Вас допитають у якості свідка. Щоб ми встановили, хто співучасник із співробітників цього університету. Тому що ми бачимо, що без співучасті співробітників університету неможливо було б організувати таке масоване дійство.

_____. І по поліцейському, який так само...

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Ні, не поліцейський. Там викладач вивів людей.

_____. Ні, саме поліцейський, який взяв...

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Поліцейський? Значить, цю всю інформацію передасте.

_____. Але я візуально не згадаю.

ГЕРАЩЕНКО А.Ю. Ну, ми знайдемо все. Тому що потрібно повністю і з усіх боків це розглянути.

Я, на жаль, повинен вас покинути. У мене наступний комітет з цього ж питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую щиро.

У мене ще одне питання. Так от, оцей студент, який не зміг, ну, тобто не прийшов складати іспит, що з ним далі буде? Він вже буде позбавлений права складати іспит, чи що з ним буде, як за правилами?

ОЛІЙНИК Л.В. Станом на сьогодні нормативні документи нам кажуть, що нічого йому не буде. Він просто втрачає спробу складення і через місяць він іде на повторне складення. Тому ми зараз ініціюємо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів для того, щоб студент далі вже не мав другої спроби складення, щоб це був для нього фініш.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, дякую.

Я знаю, що вам теж треба йти на засідання Комітету з питань здоров'я нації, будь ласка. Дуже дякую вам, що присвятили свій час.

_____. Можна, пане голово, одну ремарочку вставити стосовно того, що ви вже почали говорити. Що, наприклад, у Сполучених Штатах це невідворотність покарання за списування чи навіть підозру в списуванні. Я вам скажу більше. На сьогодні в Україні навчаються іноземні студенти з 87 країн світу. Тобто вплив української системи освіти на взагалі медицину в світі надзвичайно високий. І тому наші ставки, якщо ми не зробимо, скажімо, контроль за академічною доброчесністю, ми просто втратимо імідж по всьому світу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Це зрозуміло.

У мене було просто питання по конкретному зараз наслідку для одного студента. В мене є ідея з цього приводу, тому зараз ми їх обговоримо з депутатами.

Пане Андрію, будь ласка, продовжуйте. Вибачте, що вас перебив.

ВІТРЕНКО А.О. Я перепрошую, ще одна така коротка ремарка. Враховуючи рівень вашої завантаженості, не буду там продовжувати.

Ми як міністерство реагуємо на всі ці речі, ми позбавляємо заклади вищої освіти ліцензій. Останні декілька місяців ми позбавили саме приватні медичні вузи ліцензій на

ведення освітньої діяльності. І що ми бачимо? Як було сказано, питання до судової системи: всі ці заклади вищої освіти повернули собі ліцензію у судовому порядку, через суд вони відновили ліцензії. Ми пішли хитріше, ми заблокували ЄДЕБО... Вони знову пішли в суд і суд виніс рішення, щоб розблокувати і ще й ЄДЕБО.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чому? Тому що це не було в ліцензійних умовах. Я правильно розумію цей їхній аргумент?

ВІТРЕНКО А.О. Основний аргумент суддів, він уже відпрацьований. Ми змінили, скажімо так, правила проведення ліцензійних перевірок, ми змінили форму наказу про позбавлення ліцензій. Там основна, чому повертають ліцензії, бо, скажімо так, є така лазейка, так би мовити, російською мовою сказати. І судді кажуть, що: а ви ж не знаєте, що ж робити з тими студентами, які зараз навчаються? От ви у своєму наказі, да, ви у своєму наказі не врахували їхні інтереси. Тому цей наказ скасувати.

Ми вже відпрацювали. Всі наступні накази вже будуть мати абсолютно інше...

ГОЛОВУЮЧИЙ. З переведенням.

ВІТРЕНКО А.О. З переведенням, да. І правила ці проведення цих ліцензійних перевірок вони також будуть скориговані саме на це. Ми будемо пропонувати студентам перелік закладів вищої освіти, там, де є ліцензійний обсяг і куди вони можуть бути переведені. Це вже, я думаю, що на наступну, коли от скасуємо ліцензію, побачимо, як буде, що там далі ще.

Тобто ми реагуємо постійно, для нас це також біль, особливо серед студентів-іноземців, ви чудового знаєте, Сергій Віталійович, ви були ініціатором усіх цих речей, для того, щоб перевіряти студентів-іноземців і їхнє навчання в Україні.

Дякую, шановні колеги. Вибачте, якщо забрав багато часу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нормально. Дякую, пане Андрію.

Репліка.

_____. Да, дякую, пане голово за надане слово.

Я хочу просто сказати ремарку стосовно ліцензування. До того, як я перейшов працювати в Центр тестування, я працював у Державній службі якості освіти. Там я очолював у департаменті вищої освіти аналітичний відділ. Ми вивчали питання ліцензування в інших країнах. Хочу вам сказати, що просто історична довідка, взагалі як

виникло поняття "ліцензія". Виникло воно в Голландії більше 200 років тому. І смисл, і суть ліцензування жорсткий на вході. Смисл заключався дуже простий: захист дітей від поганої освіти та поганих викладачів. Тому що там склалась така ж сама ситуація, яка складається в принципі в Україні. Що отримати ліцензію, це в принципі не складно. І багато хто, які вже є навчальними закладами медичними, вони отримали ліцензії не так давно і продовжують працювати. Але важеля, щоб забрати цю ліцензію, практично немає. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але... Я з усіма вами погоджуюсь, шановні колеги. І це якраз, Іван Григорович, до ідеї. Якщо ми... Давайте так, останнє, що я хотів би зараз заслухати – ще одного доповідача, це пана Смоланку Володимира Івановича, ректора Ужгородського національного університету. Власне, там, де відбувся цей випадок.

Я дуже хотів би до того, поки ми перейдемо до обговорення, бо у мене є купа пропозицій, як і у всіх вас, з цього приводу. Давайте послухаємо ректора, як він бачить цю ситуацію? Які наслідки він має право зробити як ректор, які кроки? Які кроки він обов'язково вже зробив або зробить надалі? Пане Володимире, доброго дня! Бачу, що ви з нами на зв'язку. Будь ласочка, вам слово.

СМОЛАНКА В.І. Спасибі. Я надіюсь, що мене чути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, чути добре.

СМОЛАНКА В.І. Шановний Сергію Віталійовичу, шановні члени комітету, шановні запрошені! Безумовно, хочу сказати, що дуже тяжко говорити про той шокуючий факт, який стався в Ужгородському національному університеті. Зокрема це сталося на стоматологічному факультеті. Оскільки він шокував, я думаю, що не тільки нас, але і всю громадськість України, я хочу сказати декілька даних, які стосуються фактів. Дані особи – це 4 стоматологи, із них є іноземці. Ми завжди з особливою обережністю і увагою ставимось до іспитів іноземців. Тому що завжди переживали про те, що там з чужими паспортами прийшли і так далі. Але ...*(Не чути)* впродовж всього періоду ...*(Не чути)* Ми вже отримали результати вчора. ...*(Не чути)* 24 результати у зв'язку з порушенням порядку проведення іспиту. Звичайно, цей факт порушує і всі принципи ...*(Не чути)* доброчесності і взагалі принципи людської моралі ...*(Не чути)*

Хотів би сказати, що ми на наступний день, це 3 червня, оприлюднили на офіційному сайті те, що ми починаємо службове розслідування, воно проводиться. Я усунув наказом від виконання обов'язків уповноважених осіб. Зацікавлені ми, безумовно, в проведенні педагогічного розслідування, яке проводять правоохоронні органи ...*(Не чути)* Сьогодні, до речі, ми отримали інформацію, оскільки ми подавали листа щодо наших викладачів, які були уповноваженими особами, таких було 4. І отримали інформацію про те, що в кримінальному провадженні вони не проходять ...*(Не чути)*. За результатами розслідування і нашого, і правоохоронних органів, будуть ...*(Не чути)* Ми згадали також цілий ряд пропозицій, власне кажучи, під час обговорень на... Хочу сказати ...*(Не чути)* Пропозиції я почув від шановних членів комітету, запрошених осіб. Я хотів би ще єдине на закінчення сказати, що ...*(Не чути)* 18 травня на ...*(Не чути)* Я хочу сказати, що це тестування студентів, яке було проведено 28 травня, ініціювали ...*(Не чути)*

_____. Я тут, я тут. Я чую вас.

СМОЛАНКА В.І. Чути, так? Він був ініційований директором департаменту охорони здоров'я ...*(Не чути)*

_____. Пане ректор, з вами дуже поганий зв'язок, на жаль. Я...

СМОЛАНКА В.І. *(Не чути)* ...вніс хаос в проведення іспиту. Зараз чути?

_____. Вас дуже сильно перериває, зв'язок такий нестабільний.

СМОЛАНКА В.І. Чути мене? Скажіть, я хочу сказати про дещо, декілька слів про ситуацію, яка сталася 18 травня. Чути тепер мене?

_____. Чути, чути.

СМОЛАНКА В.І. Справа в тому, що це тестування іноземних студентів було ініційовано департаментом охорони здоров'я. Причому ми отримали, до речі, офіційну відповідь на наш запит. Вони вирішили провести термінове тестування, оскільки більшість студентів-іноземців є ...*(Не чути)*, вони провели тестування експрес-тестами. Мобільна бригада приїхала на годину пізніше, і в силу цього екзамен не почався швидше, тобто час.

До речі, хотів би сказати, що ми про цю інформацію, ректорат, не знали. Представники нашого університету, які були на іспиті, звернулися до представників вашого центру з тим, щоб почати іспит вчасно, на що була отримана відповідь: ми не хочемо заходити туди, де не вакциновані студенти. Так що жодної проблеми, жодної вини університету, що стосується 28 травня... *(Не чути)* нашої немає. Іспит почався пізніше ...*(Не чути)* Він почався об 11 годині 47 хвилин. Тільки 6 студентів із більш ніж 170 не здали цей іспит.

Шановні колеги ...*(Не чути)* всіх, причетних до цієї справи, і максимально зацікавлені в тому, щоб в майбутньому "Крок" ...*(Не чути)* "Крок 1", "Крок 2", "Крок 3" проходили максимально об'єктивно і ...*(Не чути)*

_____. Дякую. Чи можу я сказати зараз відповідь на те запитання? На жаль, зв'язок був дуже поганий, але, в принципі, скажімо так, я більшість почув і зрозумів ваше запитання.

Перша ремарка. Стосовно того, що це якимось чином було пов'язано з Центром тестування. Дві ремарки. Дивіться, по-перше, це наші проктори повідомили про те, що іспит затягується, що приїхала станція і почала проводити експрес-тестування.

Друга ремарка. Для чого вони це почали робити, невідомо, оскільки всі іспити, вони затверджені графіком МОЗ України на рік вперед. Цей графік був затверджений, якщо мені не зраджує пам'ять, 2 або 3 січня 21-го року. Тобто вони заздалегідь знали, що наступного дня – іспит. А чи не було тоді їм логічніше, наприклад, якщо вони знали, що це іноземці, приїхати в гуртожиток або зробити повідомлення, наприклад, через університет, що за день або за два – ПЛР-тест валідний 3 дні – зробити за день до іспиту цей тест. І потім уже наступного дня всі ті, хто пройшов, а якщо мені відомо, то лише у двох знайшли позитивний COVID, то цих людей прибрати з тесту, а інші мали б іти складати. Тобто нема жодної логіки. Про початок іспиту, про дату іспиту було відомо. Могли це зробити все заздалегідь.

І друга ремарка. Я повторюсь, що саме проктори, які знаходились на місці, вони нам зателефонували і сказали, що відбуваються дивні речі. Зібрали більше сотні студентів в одному приміщенні, з ними були проктори, представники закладів. Усіх зібрали в одному місці і почали проводити ПЛР-тести. Навіть закону, знаєте, ймовірності з математики, на цих 100 людей буде хоча б один позитивний, а всі інші –

це контактні особи. Нащо вони це зробили, мені досі невідомо, наприклад, яка була в тому логіка і необхідність. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Зрозуміло.

Чи є в когось запитання до pana Володимира Івановича? Ні? Якщо ні, колеги, в мене є декілька моментів, які я би хотів... Я розпочну, якщо ви не заперечуєте, щоб ми зараз якось мали таку структуровану дискусію.

Перше. Що зрозуміло з того, що ми почули? Студент, за якого здають, складають іспити, по суті навряд чи понесе якусь відповідальність. Я дуже поважаю Антона Юрійовича, але за однією з освіт я юрист і тому в мене є запитання до підстав, за якими студента, за якого склали іспити, буде притягнуто до відповідальності насправді. Є маса варіантів для адвоката як його від цієї відповідальності по суті звільнити.

У нього, я не впевнений навіть, що в нього має бути обов'язково кримінальна відповідальність, але мене обурює той факт, що він після цього може скласти другий раз цей іспит. Мене взагалі обурює, що він потім взагалі може складати іспит на медика. Це ми говоримо про регульовану професію. Причому, напевно, на найвідповідальнішу професію з усіх, які існують в нашому світі. Тому це питання ...

Перше, що потрібно зробити. Цей студент, за якого намагаються будь-яким чином скласти іспит або в якого знайшли системи передачі даних, інформації, камери, мікрофони, навушники і так далі, має бути відрахований автоматично без права поновлення. Це номер один, про що я хочу сказати.

Друге. Відповідальності для... Звісно, що той, хто прийде за нього складати і буде спійманий, він понесе кримінальну відповідальність, 358 стаття Кримінального кодексу не відмінялася ніким. Зараз всі ті факти, які були задокументовані, вони підпадають під 358 статтю. Але я погоджуюся з головою міграційної служби, це не єдина стаття, за якої їх можна притягнути до відповідальності. Тут, я сподіваюся, що Міністерство внутрішніх справ гарно спрацює.

Але друге. Перше, має понести студент. Той махінатор, який прийде за нього понесе кримінальну відповідальність. Але я вважаю, що допоки у нас не буде нести відповідальність університет і керівництво університету, ми ніколи не зможемо побороти цю історію. Да, колеги, ми вже мали зараз коротку дискусію про ліцензування, але давайте не забувати, що ми зараз ліцензуємо не спеціальності, а рівні. Тому припинення ліцензії означає, припинення рівня. Правильно? *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для регульованих окремо, да. Але ми маємо ліцензії, як правильно було зазначено, це контроль на вході. Все в ліцензійних умовах детально не передбачиш, і, напевно, і не треба цього робити, детально ускладнювати. Ми вже колись, все одно все не передбачимо. Але є дуже важливий елемент, який ми далі контролюємо по ходу, це акредитація освітньої програми. І от тут в положенні про акредитацію, з нами є пан Богдан Моркляник і пан Андрій Батенко в онлайні, і ви, пані Яременко. Дивіться, тут є один момент. Ми можемо прописати в положенні про акредитацію, що наявність задокументованого подібного факту означає автоматичне скасування акредитації освітньої програми?

_____. На жаль, ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чому?

_____. Тому що у нас немає... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Постакредитаційного моніторингу. Чудово. Ми це прописали в проекті закону...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться... Так. Але проект закону, ми з вами знаємо, що вже підготовлений. Він зараз на фінальній стадії узгодження, сподіваюсь, що ми до кінця цього тижня з міністерством його все ж таки узгодимо, бо він вже з минулого у вас знаходиться, на вашому полі. Я сподіваюсь, що ми до кінця тижня його узгодимо і зареєструємо. Оці речі нам потрібно... Дивіться, все, що потрібно зробити в законодавстві, ми зробимо. Ви тільки скажіть, що потрібно точно для того, щоб ви запровадили цей механізм. Тому що сам факт фіксації цього порушення, за це має нести вся освітня програма, бо вона повинна відповідати. І автоматично позбавлення акредитації означає, що більше набору не буде. Ми ж розуміємо. Особливо це мова йде про іноземців. В даному випадку іноземців набору не буде. Наша задача зробити такі... Це суворе покарання, це дуже суворе покарання, насправді, ми це розуміємо. Бо це будуть страждати всі інші, хто навчається на цій освітній програмі. Але наша задача зробити його настільки суворим для того, щоб потім керівництво університету розуміло, що навіть, якщо будь-який співробітник його "грає на чужому полі", або як іноді кажуть,

"и в теме, и в доле", то щоб вони по всій вертикалі понесли свою відповідальність. Це друге, про що я хотів говорити.

Третє. Це про відповідальність керівника закладу вищої освіти. Ми можемо прописати в контракті ректорів одним з кіпій саме цей момент для регульованих спеціальностей. Пане Андрію, якщо не помиляюсь, можемо це зробити, правда? Давайте запровадимо таку традицію, щоб в кіпій директорів при підписанні контракту принаймні для початку зараз за регульованими спеціальностями ми прописали це як факт порушення академічної доброчесності всередині університету. Наприклад, ну, давайте в даному випадку під час складання іспитів "Крок". Ну, хоч з чогось почнемо. Якщо зафіксований такий іспит, це є підставою для догани, а потім розірвання контракту. Це для того, щоб було підвищено відповідальність.

Я розумію, що і тоді, якби у мене була, наприклад, я був би на місці ректора і це була б умова мого контракту, за перший момент, за яким я отримаю догану, я би звільнив би геть усіх вертикально від заступника, від проректора, який займається міжнародними зв'язками, і який за це відповідає безпосередньо, вочевидь, до того, хто знаходився в той момент в аудиторії. От просто вертикально за це порушення. І це тоді б, напевно, мало б якийсь сенс. І нам потрібно ці речі запровадити. Чому? Колеги, з однієї простої причини. Вона навіть криється не в тому, що ми втратимо свій імідж як держава на світовому ринку освітніх послуг, тому що, повірте мені, у нас вже, і до цього ми знали про деякі випадки з Єгиптом, з Азербайджаном, з іншими країнами, які вже відмовляються і вже відмовились визнавати наші дипломи взагалі про освіту вищу раніше. Але зараз, повірте, Туреччина нам цього не забуде, зокрема. Це вже не смішно і в нас досить багато і турків, і з інших країн, а що говорити про європейські країни, які взагалі звикли до високої якості. Ми або... Це навіть не в цьому питання, що ми втратимо свої позиції на світовому ринку, за які, до речі, ми з вами, комітетом, боремось так, як ми можемо, і даємо можливості залучати додаткові, намагаємось через Верховну Раду, дати додаткові можливості університетам. Але питання в тому, що ми самі собі випускаємо таких випускників, особливо, колеги, це жахливо, але медиків, які потім будуть лікувати нас з вами, наших батьків і наших дітей, і всіх інших громадян України. Це трагедія. І з цією трагедією треба, як любить говорити Іван Григорович, я процитую, "нещадно карать за це". Ну, справді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому, шановні колеги, ми зараз перейдемо до обговорення. Але у вас є проект рішення комітету, я би його рекомендував би прийняти за основу, як за основу, проект рішення. Але разом з тим додатковим пунктом окремим створити робочу групу з народних депутатів членів комітету, з представників Міністерства охорони здоров'я, Міністерства освіти і науки, Центру тестування, Національного агентства і всіх інших дотичних служб, прикордонників запросити, міграційну службу, МВС і так далі для того, щоб ми спільно попрацювали, я думаю, що ми встигнемо це зробити до наших канікул, для того, щоб ми плідно попрацювали в робочій групі, чітко прописали механізми, яких ми хочемо досягти і рівня відповідальності за ці порушення.

Поговорили з нашими колегами з Комітету правоохоронного, що у них лежить по... те, що сьогодні згадувалося по змінах до КПК про посилення відповідальності, і ми самі собі запланували, які нам потрібні конкретні зміни в законодавстві в актах Кабінету Міністрів, в наказах МОЗ, МОН і всіх інших, в положенні про акредитацію і так далі. Щоб ми цю структуру собі створили, прописали, прийняли, змусили прийняти тих, хто у виконавчій владі, або наполегливо рекомендували б це прийняти, але зробили таким чином, щоб більше подібні випадки максимально не повторювалися. Шановні колеги, будь ласка, час для обговорення. Вам слово, Юлія Миколаївна, будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, дякую за надане слово.

Я хочу сказати, по-перше, що це принципово важливо, що ми сьогодні... Я вам дякую. Я дякую всім, хто сьогодні знаходиться на засіданні комітету, велика кількість представників уповноважених органів сьогодні зібралися для того, щоби обговорити той кричущий випадок, який стався в Ужгороді. Це взагалі питання навчання іноземців знаходиться під контролем Президента України. У нас сьогодні перед державою стоїть питання покращення умов навчання іноземців, залучення іноземців і підвищення якості навчання іноземців. І те, що на сьогодні відбувається і відбулося в Ужгороді, це той випадок, який ми зараз аналізуємо ґрунтовно, повинні проаналізувати причини, які спричинили те, що сталося, і внести такі зміни в законодавство, щоб такого ніколи не траплялося на території нашої країни.

Я коротко відреагую на ті моменти, які я для себе почула, я просто як голова підкомітету з питань вищої освіти давно займаюся питанням і проблемами всіма, які пов'язані з навчанням іноземних студентів.

Що я хочу сказати, колеги, перше, я сьогодні почула про те, що перша теза, те, що ми будемо підвищувати бали безпосередньо для здачі іспиту "Крок". Я, з однієї точки зору, погоджуюсь із цим, але, з іншої точки зору, ми повинні розуміти, що тільки шляхом підвищення балів ми проблему не вирішимо, це проблема комплексна, і нам потрібно працювати на усіх фронтах. Тобто всі сьогодні представники і МВС, міграційної служби, представники закладів освіти, це комплексне питання, без підняття якості освіти просто підняттям балів ми питання не вирішимо. І це дуже важливо, щоб всі це розуміли.

Далі. Я хочу сказати велике дякую Костянтину Рибачуку, тому що я знаю, я уважно слідувала за цією ситуацією, я знаю, що це саме завдяки вашій безпосередньо поїздки було виявлено взагалі те, про що ми сьогодні говоримо.

Я дякую Міністерству внутрішніх справ, яке дуже оперативно відреагувало і включилося. І завдяки тому, що ми виявили цю проблему, ми сьогодні зараз всі це питання обговорюємо і ми обов'язково беремо його під контроль і будемо це питання вирішувати.

З приводу позбавлення ліцензії. Ми з міністерством безпосередньо і за моїми запитам, дійсно, міністерство спрацювало і працювали виїзні комісії за ці 2 роки останні, коли я займаюся цим питанням, дійсно, було позбавлено декілька закладів освіти ліцензій. Але насправді є проблема, через суди ці питання вирішуються, ліцензії повертаються і ми неодноразово про це говорили.

І зараз ми закінчимо цю проблему, ми детально розглянемо причини повернення ліцензій. Ми вже, в принципі, їх знаємо, вже почали над цим працювати і ми доведемо це питання до кінця. І взагалі я думаю, що нам всім в комітеті потрібно, мабуть, я візьму це під свою відповідальність, тому що це моя сфера, зібратися всім разом, зібрати всіх стейкхолдерів і обговорити взагалі питання ліцензування, акредитації в нашій країні.

Так само хочу сказати, от ми зараз почули ректора, да, і я хочу сказати, що в інших країнах, в більшості розвинутих демократичних європейських країн взагалі неможлива така ситуація, щоб ставалися такі випадки. Все це іде знизу, знизу і закінчується, звичайно, відповідальністю нас, ми з себе теж не знімаємо відповідальність. Але те, що допускаються такі кричущі ситуації, це, звичайно, кожен, хто має до цього відношення, повинен понести відповідальність.

Зараз звертаюся до ректора, те, що говорив Сергій Віталійович, будь ласка, розберіться з цим і щоб всі безпосередньо, хто мав до цього справу, понесли відповідальність в межах діючого законодавства. Тому що це позорище на весь мир, те, що у нас відбувається.

Так. І останнє, що скажу з приводу робочої групи. В нас вже є створена робоча група, яку я створила на базі підкомітету, з приводу взагалі вирішення проблем всіх, які є в нас з приводу навчання іноземців. Ця робоча група вона працювала більше над питанням створення платформи. І я дякую міністерству, дякую всім, хто був долучений: Міністерству освіти, Міністерству внутрішніх справ, міграційній службі, Національній агенції із забезпечення якості вищої освіти. Ми дійсно створили цю платформу і ми створили її достатньо швидко. І багато хто не вірив в те, що ця платформа буде створена. І це перший, і дуже важливий крок боротьби за якість освіти іноземців.

Тому, колеги, нам ще потрібно багато попрацювати над тим, щоб вирішити всі ці питання. І я запевняю вас, що ми всі ці питання вирішимо. Дякую.

_____. Дякую, Юлія Миколаївна.

Я би хотів звернутися і навіть звернутися не до тих, хто тут зараз знаходиться, бо більш-менш позиції нам зрозумілі, не до тих, хто в онлайн підключений до засідання, а до тих, хто дивиться це засідання. Я знаю, що дуже багато людей дивиться, в тому числі і дивляться ті люди, які, скажемо так, граються із цими іспитами і є зацікавленими, в поганому сенсі цього слова, сторонами.

Я звертаюся і до цих людей, і до тих студентів, які, може, думають, а чи зробити мені так, чи не зробити мені так. Будь ласка, колеги, ви, звісно, що маєте право звертатися до будь-яких органів влади в нашій державі, але ті зрежисовані потоки листів щодо відмінник року, щодо зменшення балів, які як за диригентською такою паличкою змахнули і вони пішли. Вони приходять до кожного з нас, вони приходять до кожного з міністерств, до всіх органів і так далі.

Колеги, ви, я сподіваюсь, тільки що почули, хоча які ви колеги, ви тільки що почули, що жодного сенсу в цих зверненнях немає. Так, ви можете використовувати своє конституційне право і робити це, але, повірте, це тільки привертає нашу додаткову увагу до цього питання. Так само це стосується і зовнішнього незалежного оцінювання, і так далі. Це звернення до тих, хто зараз дивиться і вважає, що, як то кажуть, поговорили і забули. Ні, не забули, повірте.

Хто ще з колег-депутатів має слово, має бажання висловитись? Іван Григорович. Давайте тоді скористаємося пропозицією голови комітету і я ставлю на голосування прийняття рішення, яке було всім розіслано, і з урахуванням пропозицій Сергія Віталійовича щодо створення робочої групи, склад якої ми окремо потім затвердимо.

Хто – за.

ПАВЛЕНКО Р.М. Підтримую, за.

_____. Так, Ростиславе. Далі, бачу, всі – за. Одноголосно.

Дякую, колеги, рішення прийнято. Спасибі всім, хто... Да, Володимире, бачимо, чуємо, пам'ятаємо, да.

Колеги, переходимо до другого питання порядку денного, до "Різного" відразу, да. Якщо в колег, які були на заслуховуванні цього питання, є інші справи, ми не затримуємо, оскільки розуміємо, що ми і так досить довго працювали. Дякую.

Друге. Це проект Закону про корінні народи України (реєстраційний номер 5506), поданий Президентом України. В нас доповідачем є представник уряду. Є в нас доповідач? *(Шум у залі)*

Да, хто-хто? Яременко Ігор Олександрович. Будь ласка, Ігор Олександрович, вам слово.

ЯРЕМЕНКО І.О. ... документ. Поняття "корінний народ" було закріплено в Конституції України ... *(Не чути)* точилися дискусії з цього приводу. Ми не хочемо зараз розбирати причини, через які статус корінних народів не було належним чином унормовано українським законодавством, але вони були різні, і зараз це справді не дуже важливо. А важливо те, що протягом тривалого часу не було закріплено права і способи їх реалізації спільнотами, які є невід'ємною частиною українського народу. І це відбулося навіть після заяви Верховної Ради України від 20 березня 2014 року. Зараз є шанс перегорнути цю сторінку і відкрити нову.

В основі законопроекту, який внесено Президентом України, є напрацювання кількох інституцій: Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, Представництва Президента України ... *(Не чути)*, експертів і неурядових організацій. Документ повністю відповідає принципу Декларації ООН про права корінних народів. Фактично він є консенсусним. До речі, я хочу зазначити, що буквально годину тому за

основу і в цілому його ухвалив Комітет з прав людини. Але я хотів би буквально декілька слів сказати щодо самого законопроекту.

Зокрема, ним пропонується розкриття поняття "корінний народ" і визначити, що корінним народом є автохтонна етнічна спільнота, яка сформувалася на території України, є носієм самобутньої мови і культури, має традиційні, соціальні, культурні або представницькі органи, самоусвідомлює себе корінним народом України, становить етнічну меншість у складі її населення і не має власного державного утворення за межами України. Також корінними народами України є ті, що сформувалися на території Кримського півострову, а саме кримські татари, караїми та кримчаки.

Законопроектом також визначається перелік основоположних культурних, освітніх, мовних та інформаційних прав корінних народів, а також визначається правовий статус їхніх представницьких органів та принципи їх підтримки з боку держави. Тобто забезпечення ресурсу.

Ми вважаємо, що це рамковий законопроект, він створить фундамент для подальшого розвитку в цьому напрямку і він дозволить нам в тому числі як міністерству сконцентруватися на певних змістовних речах. Насправді, навіть незважаючи на відсутність цього законопроекту, наше міністерство дуже сильно працює на напрямку співпраці і підтримки кримськотатарського народу. Зокрема, згідно указу Президента уряд в особі нашого міністерства розробляє стратегію розвитку кримськотатарської мови на наступні 10 років, також готується затвердження алфавіту кримськотатарської мови на основі латинської, графіки.

Перше, з моменту захоплення Криму Росією державну підтримку отримав дитячий кримськотатарський телеканал "Ляле". І нещодавно, буквально пару днів тому, ми запустили нашу сторінку міністерства кримськотатарською мовою. Ми також формуємо сталий механізм підтримки мовлення на Крим у рамках чинного законодавства. І у законопроект, про який йдеться, додатково закладено окрему норму, що вони є представницьким органом корінних народів, можуть отримувати підтримку від держави. Особисто я впевнений, що коли ми перейдемо ... *(Не чути)* раз на рік 18 травня до системної роботи з реалізації окреслених прав, дуже швидко у суспільстві зникне безліч стереотипів, які сформовані ще за радянських часів. Тобто книжки, фільми, навчальні програми, підтримка медіа, заходи для дітей, збереження культурної спадщини – все це має стати частиною повсякденної рутинної роботи в інтересах корінних народів.

Шановні колеги народні депутати, коли ви будете ухвалювати рішення, прошу вас врахувати, що цей закон є по-справжньому доленосний для людей, більшість з яких знаходяться під тиском окупантів. Їх небагато, перепис 2001 року дає цифру близько 250 тисяч осіб на три корінні народи. Нехай це буде 300 тисяч чи навіть трошки більше, адже люди ще поверталися із заслання, але все одно це населення такого міста, як Полтава чи київської Оболоні. Але немає в світі іншої держави, яка може боротися за них, немає іншої влади, яка здатна забезпечити продовження їхньої історії. І ми можемо дати сигнал, який поверне надію багатьох, а у підсумку стоятиме повернення Криму і Севастополя. Відтак прошу вас підтримати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю Олександровичу.

Слово надається голові підкомітету Лис Олені Георгіївні. Будь ласочка.

ЛИС О.Г. Доброго дня, всім присутнім! Доброго дня, колегам! 14 червня 21-го року підкомітет загальної середньої освіти, інклюзивної освіти та освіти на тимчасово окупованих територіях ретельно розглянув даний законопроект.

Висновки, які надали Головне науково-експертне управління, Міністерство освіти та наук, Національна академія педагогічних наук України, Національна академія правових наук України, Інститут законодавства Верховної Ради України. І також ми слухали експертні висновки фахівців, які були запрошені на засідання підкомітету щодо їх компетенції. За даними висновками було прийнято рішення на засіданні підкомітету прийняти його за основу і в цілому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Олено.

Я пам'ятаю нашу дискусію на підкомітеті, вона була досить ґрунтовна. І нагадаю, що ми розглядаємо закони, де наш комітет не є головним, лише в частині того, де він стосується освіти і науки. Тому, шановні колеги, чи є необхідність обговорення? Ні.

ГРИШИНА Ю.М. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, і я так теж думаю. Шановні колеги, тому ставлю на голосування рішення комітету за пропозицією підкомітету рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про корінні народи України за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу і в цілому з урахуванням пропозицій комітету.

Хто – за, прошу голосувати. Дякую, колеги. Одноголосно.

Бачу pana Романа, Володимира і Наталію. Бачу, колеги. Дякую. Рішення прийнято.

Наступне питання порядку денного. Пункт третій я пропоную його об'єднати з пунктом четвертим, тому що основний закон альтернативний. Перший проект Закону 5324 і 5324-1. Юлія Миколаївна Гришина, будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Колеги, на ваш розгляд виносяться два законопроекти. Перший – це про проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання розроблення порядку присвоєння категорій і педагогічних звань педагогічним працівникам. В нас, дійсно, є одним законопроект основний, який внесений був Кабінетом Міністрів України, і є другий законопроект – альтернативний, який ми в комітеті розробили відповідно до декількох зауважень, які ми побачили в законопроекті Кабінету Міністрів України. Цей законопроект у нас... Наш Комітет освіти, науки та інновацій є основним при розгляді цих двох законопроектів. Я хочу сказати, що цей законопроект є достатньо технічним. І суть його полягає в тому, що в нас на сьогодні в основних законах діючих про освіту є певна така неузгодженість, законодавча колізія, яка потребує врегулювання.

Якщо коротко, то в нас є стаття 50 Закону України "Про освіту", яка передбачає перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників. І написано, що вона визначається Кабінетом Міністрів України. І в той же час у нас є Закон України про фахову передвищу і "Про вищу освіту", де зазначено, що, крім зазначеного, до повноважень Кабінету Міністрів України відноситься ще й визначення порядку присвоєння категорій і педагогічних звань педагогічних працівників.

Це є певна колізія, яка потребує доопрацювання. Вона є достатньо технічною і Кабінет Міністрів подав цей законопроект, але ми отримали певну кількість зауважень, він є достатньо коротким, цей законопроект, і основне зауваження полягає в тому, яке висловили всі, хто написав нам певні відгуки, це і ГНЕУ, і Міністерство фінансів України, Національна академія педагогічних наук про те, що чомусь з словосполучення "кваліфікаційна категорія" було вилучене поняття, слово "кваліфікаційна".

Це є принципово важливо, оскільки вся нормативна база всіх освітянських законів містить саме словосполучення "кваліфікаційна категорія". Тому відповідно ми на базі комітету розробили альтернативний законопроект, в якому врахували всі ці зауваження і в нас є відповідно до цього всі позитивні висновки всіх основних наших стейкхолдерів.

Єдине, що я хочу сказати, що ГНЕУ звернуло увагу на те, що у нас є певне технічне словосполучення неправильно визначено. Ми вже його виправили, тому відповідно до цього на засіданні підкомітету ми детально розглянули ці два законопроекти і прийняли рішення рекомендувати комітету перший законопроект відхилити, а другий законопроект прийняти за основу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

Міністерство освіти і науки не заперечує?

ВІТРЕНКО А.О. Міністерство освіти і науки підтримує законопроект 5324 як такий, який збігається з нашою позицією.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 4 чи 4-1?

ВІТРЕНКО А.О. 4-1, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ми наступного разу запросимо Мін'юст, Іван Григорович.

Шановні колеги, є заперечення, зауваження? Тоді ставлю проект рішення комітету на основі рішення підкомітету з питань вищої освіти рекомендувати Верховній Раді України законопроект, реєстраційний номер 5324, поданий Кабінетом Міністрів, відхилити.

Хто – за, прошу голосувати. Дякую. Володимир Воронов – бачу, Наталія – бачу, Роман – бачу. Дякую, колеги. Одноголосно.

Наступний проект рішення. Ставлю на голосування проект рішення комітету на основі пропозицій підкомітету з питань вищої освіти рекомендувати Верховній Раді України законопроект реєстраційний номер 5324-1 прийняти за основу і в цілому.

Хто – за, прошу голосувати.

Бачу, Роман, бачу. Володимир Воронов, бачу. Пані Наталія.

ППА Н.Р. Я не почула номер законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 5324-1 за основу і в цілому, альтернативний. Перший ми відхилили, а другий приймає за основу і в цілому. Бачу, за. Колеги, одноголосно. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Пункт п'ятий - проект Закону про внесення змін до Закону України "Про Червону книгу України" (реєстраційний номер 4570). Доповідачем мав би бути Антон Володимирович Яценко, автор законопроекту. Я його не бачу.

Тому, будь ласка, Валерій Вікторович, голова підкомітету з питань науки та інновацій.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, вашій увазі пропонується до розгляду законопроект під номером реєстраційним 4570. Дійсно, про Червону книгу, як сказав Сергій Віталійович, автор Яценко і Вацак. У нас законопроект... Комітет наш не є головним щодо розгляду цього законопроекту, він розглядається в Комітеті з питань захисту довкілля та природних ресурсів.

Вивчивши всі заінтересовані сторони стосовно цього законопроекту, і особливо ті зауваження, які висловлюються у висновках до цього законопроекту, а також беручи до уваги висновки профільного Комітету з питань довкілля та природних ресурсів України, який висловив низку зауважень і пропозицій, а також рішення щодо направлення цього законопроекту на доопрацювання, підкомітет з питань науки та інновацій пропонує комітету прийняти рішення щодо направлення цього законопроекту на доопрацювання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, немає заперечень до проекту рішення? Тоді ставлю на...

_____. Сергій Віталійович, можна два слова сказати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Конечно.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

_____. ...*(Не чути)* він просив мене висловитися стосовно того свого законопроекту. Він один раз вже відхилявся, вони ...*(Не чути)* цей законопроект. Національна академія наук, до складу якої входить національна комісія ...*(Не чути)*, категорично висловлюється проти такого закону, внесення змін до цього закону, а саме ...*(Не чути)* Оскільки законопроект, який запропонований, він взагалі містить низку ...*(Не чути)* загроз. Там передбачається фактично ...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую щиро за вашу позицію. Ми її бачимо у висновках. Висновки ми уважно опрацювали на підкомітеті. Власне, тому є такий проект рішення.

Шановні колеги, якщо більше немає зауважень і доповнень, ставлю на голосування проект рішення комітету на основі висновку підкомітету з питань науки та інновацій – відповідно до статті 114 Регламенту Верховної Ради рекомендувати Верховній Раді України законопроект, реєстраційний номер 4570, повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Хто – за, прошу проголосувати. Бачу, Роман – бачу, Володимир – бачу, Наталія – бачу. Дякую, колеги. Одноголосно. Рішення прийнято.

Передостанній пункт порядку денного - проект Закону про внесення змін до статті 15 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань" щодо спрощення вимог до оформлення документів, що подаються на державну реєстрацію Національною академією наук.

Доповідачем мав би бути Олександр Любимович Копиленко, але він передав свою пропозицію співавтору Валерію Вікторовичу Колюху – голові підкомітету з питань науки та інновацій. Валерій Вікторович, будь ласка.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, до вашої уваги на розгляд виноситься законопроект про зміни до статті 15 Закону "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань" (реєстраційний номер 5126), автори Копиленко та Колюх.

У даному законопроекті, мета даного законопроекту полягає в спрощенні вимог щодо оформлення розпорядчих актів Національної академії наук та установчих документів Національної академії наук України, установ, організацій, підприємств, що перебувають у віданні Національної академії наук, які подаються для державної реєстрації, з метою зменшення витрат бюджетних коштів на оплату нотаріально посвідчених підписів на розпорядчих актах.

Ми детально вивчили висновки, які надійшли і від Міністерства фінансів, Комітету з питань бюджету за дорученням Кабінету Міністрів України, Міністерство освіти і науки України і з урахуванням позиції Мін'юсту України не мають зауважень від даного законопроекту. Єдине що, на засіданні підкомітету вивели деякі члени комітету питання стосовно того і можливості доопрацювати законопроект до другого читання і надати спрощену систему реєстрації розпорядчих актів галузевим академіям наук. Тому

після засідання підкомітету ми розіслали відповідні пропозиції галузевим академіям наук і отримали відповідь від Академії педагогічних наук і Академії правових наук стосовно того, що при доопрацюванні цього законопроекту до другого читання варто було б включити і їх позицію, щоб спростити нотаріальні засвідчені підписи не лише для Національної академії наук, а і для галузових академій наук.

Тому рішення підкомітету з питань науки та інновацій пропонується на розгляд Комітету освіти, науки та інновацій наступним чином. Законопроект 5126, поданий народними депутатами України Копиленком, Колюхом, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу і рекомендувати Комітету з питань економічної політики, який є головним в даному законопроекті, врахувати пропозиції галузових академій наук.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Вікторович.

Справді, це було б досить справедливо, і дуже дякую, що ви звернулися після засідання комітету до галузових академій наук. Я думаю, що поширення однакових прав для всіх академій наук, і національних, і галузових, це справедливе питання і це потрібно врахувати. Шановні колеги, чи... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Але це буде в доопрацюванні до другого читання.

_____. Сергій Віталійович, буквально одне слово. Тут важливість цього законопроекту, Національна академія наук підтримує цей законопроект, а важливість полягає в наступному. Ми дуже багато витрачаємо зайвих державних коштів на приватні структури. Розумієте, що нотаріат, він майже весь зараз перейшов на приватну основу, і у нас тільки 40 інститутів, ми постійно маємо, ми зараз прийняли на сесії, яка відбулася ... Це шалені гроші, які з державних бюджетних коштів будуть надходити ... *(Не чути)*

КОЛЮХ В.В. Скажіть, будь ласка, а шалені кошти це в яких вимірюються кількісних одиницях, є підрахунок?

_____. ... *(Не чути)* У нас, ми викликаємо в президію через день нотаріусів і посвідчуємо десятки документів.

КОЛЮХ В.В. Це сотні тисяч, це півмільйона, мільйон в рік? За вашими підрахунками.

_____. Ви знаєте, коли мова йде про державні кошти... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я дуже вам вдячний. Я б іноді просто насправді би більш зважено ставився б до питання грошей, тому що, з одного боку, питання грошей, а з іншого боку, питання нотаріального контролю. Тому давайте не будемо ставити ці речі на одні і ті самі шальки терезів, тому що це не дуже розумно.

Але в будь-якому разі рішення все одно буде приймати головний комітет, а ми в рамках своєї компетенції свого комітету, звісно, підтримаємо ініціативи і Національної академії наук, і галузевих академій наук, тому це, власне, і рекомендував підкомітет.

Тому, шановні колеги, якщо немає зауважень і пропозицій до проекту рішення, я не бачу, ставлю на голосування проект рішення комітету на основі рекомендацій підкомітету з питань науки та інновацій рекомендувати Верховній Раді і головному комітету законопроект реєстраційний номер 5126 за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу з урахуванням рекомендацій Комітету з питань освіти і науки при підготовці до другого читання. Хто – за, прошу проголосувати.

Бачу, всі тут – за. Роман Павлович – за. Володимир Воронов – за. Наталія Піпа – за. Дякую, шановні колеги. Рішення прийнято.

І сьоме, останній пункт, "Різне". Сподіваюсь, сьогодні "Різного" не буде через те, що ми провели неймовірно насичене обговорення першого питання.

Шановні колеги, я вам дуже вдячний за проведений комітет. І дозвольте ще раз від імені особисто себе і всього комітету, і секретаріату поздоровити голову підкомітету Юлію Миколаївну Гришину, в якої сьогодні день народження. *(Оплески)*

Ну, а вчора був день народження у іншої голови підкомітету – Олени Георгіївни Лис. Тому ще раз від усього комітету *(Оплески)*.

А завтра буде день народження в Ольги Володимирівни Коваль, голови підкомітету з питань професійної освіти. Але ми завтра окремо спробуємо зібрати засідання комітету з цього питання, неформально.

Дякую, шановні колеги, дякую вам за роботу. Гарного дня! До наступних зустрічей.